

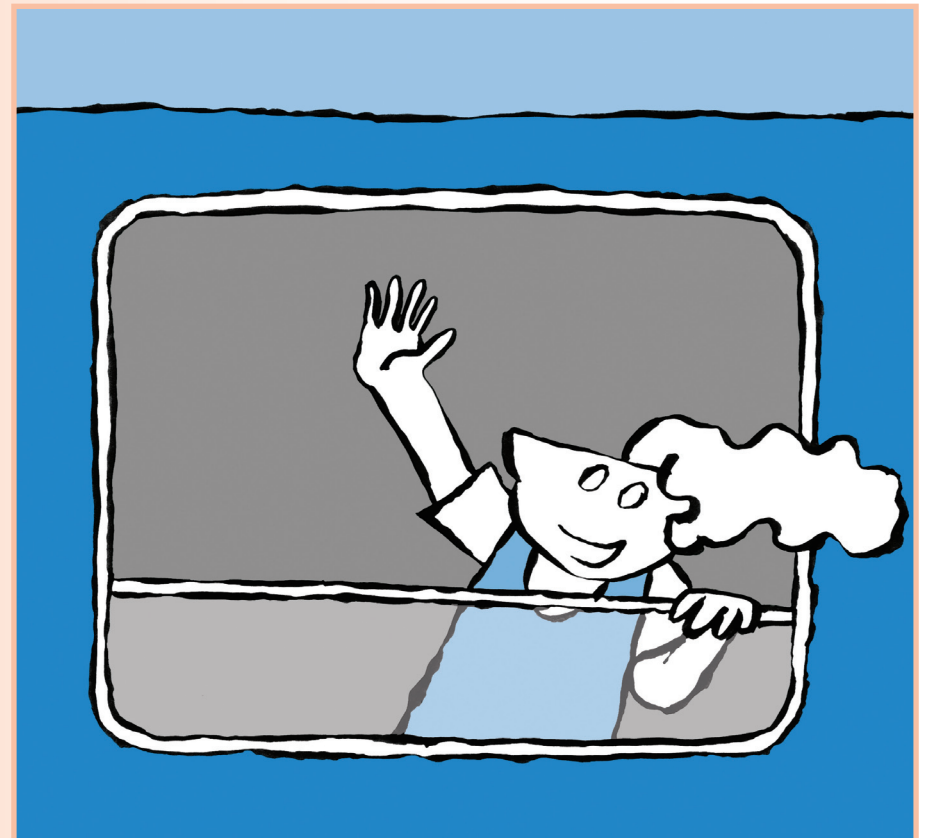
HURRÁ, UTAZUNK!

KÖZLEKEDÉSI ESZKÖZÖK, SZABÁLYOK, SZOKÁSOK

Készítette: IFA Műhely Dr. Mihály Ottó, dr. Falus Katalin, Jakab György, F. Kristóf Mária, Czincz Józsefné, Iván Márta, Janicsek Lajos Tamás, Kálmán Katalin, Kolláth Erzsébet, Márcz Klára, Molnár Géza, Molnár Zsuzsa, Montay Beáta, Tölgyesi Livia, Ursu Zsuzsa, Zsigmond Ottília

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

A 2. ÉVFOLYAM

MODULLEÍRÁS

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I. a) Hangulati előkészítés					
A)	Meghallgatják Halász Judit <i>Helikoffer</i> című dalát. Beszélgetnek a hallottakról. 10 perc	Hallás Fantázia Verbális kommunikáció	Frontális – beszélgetés		P1 (Beszélgetés) műsoros kazetta
B)	Megtekintik a <i>150 éves a magyar vasút</i> című film tanító által kiválasztott részletét. Beszélgetnek a látottakról. 10 perc	Vizuális befogadás Verbális kommunikáció	Frontális – beszélgetés		videó-lejátszó, videofilm
C)	Körben ülnek, és felelevenítik emlékeiket arról, hol is jártak már – saját településükön kívül. Fényképeket, képeslapokat nézegetnek azokról a helyekről, ahol már valaki járt az osztályból. Magnevezik azokat a közlekedési eszközöket, amelyekkel utaztak. 10 perc	A másik szempontjának tekintetbe vétele Verbális kommunikáció Árnyalt nyelvhasználat	Frontális – beszélgetés	fényképek, képeslapok	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. b) Az érdeklődés felkeltése, a meglévő tapasztalatok rendszerezése					
A)	<p>A gyerekek rokonszenvi alapon négyfős csoportokat alkotnak.</p> <p>Minden gyerek kitalál egy (még) nem létező közlekedési eszközt, lerajzolja, majd bemutatja csoporttársainak.</p> <p>Az elkészült rajzokat – aszerint, hogy a jármű hol közlekedik – elhelyezik a szókérttyák alatt.</p> <p>Az osztály megtekinti a kiállítást.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Fantázia</p> <p>Kreativitás</p> <p>Rajzkészség</p> <p>Verbális kommunikáció</p> <p>Logikus gondolkodás</p>	<p>Egyéni – önálló rajzolás</p> <p>Kooperatív – szóforgó, képtárlátogatás</p>	<p>rajzlap, zsírkréta vagy színes ceruza, gyurmaragasztó</p>	<p>P2 (Fantáziajáték) szókérttyák</p>
B)	<p>A gyerekek öt csoportot alkotnak: „autó”, „autóbusz”, „vonat”, „repülőgép”, „hajó” – csoportokat.</p> <p>Minden gyerek olyan járművet rajzol, amilyen fajta jármű nevét a csoportja viseli; bemutatja rajzát csoporttársainak.</p> <p>Valamennyi rajzot kiállítjuk a teremben. A gyerekek körbejárnak, és megnézik a többi csoport rajzait is.</p> <p style="text-align: right;">25 perc</p>	<p>Vizuális emlékezet</p> <p>Beszédbátorság</p>	<p>Egyéni – önálló rajzolás</p> <p>Kooperatív – szóforgó, képtárlátogatás</p>	<p>rajzlap, zsírkréta vagy színes ceruza, gyurmaragasztó</p>	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II. a) Távolsági közlekedés					
A)	A csoportok a csoporttagok által rajzolt és gyűjtött járműképeket csoportosítják általuk kitalált szempontok szerint. 10 perc	Összefüggések felismerése Összehasonlítás Csoportosítás adott szempont alapján Csoportosítás szabályának meghatározása	Kooperatív – szóforgó	gyerekek és a tanító által gyűjtött képek: hajót, repülőt, kerékpárt, vonatot, autót, buszt stb. ábrázolnak	P3 (Csoportosítás)
II. b) Hány embert tud szállítani? (A járművek befogadóképessége)					
A)	A gyerekek az utazást szimulálva különböző járműveken „utaznak” településükről az osztály által kiválasztott, tőlük távol fekvő településre. A tanító instrukciójára (például: „Most biciklivel, autóval, busszal, vonattal, hajóval, repülővel utazunk”) a gyerekek imitálják az utazást az adott járművel. 15 perc	Fantázia Empátia Együttműködés	Szimulációs játék		P4 magnó, hangkazetta

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. c) Milyen gyorsan utazunk? (A járművek sebessége)					
A)	A négyfős csoportokban dolgozó gyerekek szimulációs játékban eljátsszák, hogyan jutnak el településükről a másik, távoli településre. 15 perc	Logikus gondolkodás Összefüggések felismerése	Kooperatív – szimulációs játék	bábu, kisbusz, pici játékkerékpár, lendkerekű autó, repülőmodell (hajtogatott is jó)	P5 (Mennyi idő alatt érünk oda?) Magyarország közigazgatási térképe
II. d) Miért találta fel az ember a járműveket?					
A)	A csoportok megbeszélik, miért találta fel a járműveket az ember, és honnan vette egyes járművekhez a példát. Majd elolvassák a járművek feltalálásáról szóló szöveget, és összehasonlítják saját tippjeiket az olvasottakkal. 25 perc	Fantázia Kreativitás Analogiás gondolkodás Szövegértés	Frontális – megbeszélés Kooperatív – kerekasztal	szövegrészletek	P 6 (Miért találták fel?)
II. e) Utazási szokások, szabályok					
A)	A gyerekek a buszos és a vonatos utazást játsszák el két csoportban. A két csoport egymásnak mutatja be produkcióját. 25 perc	Megfigyelés Tapasztalat összegzése Együttműködés Tolerancia Testbeszéd Kreativitás	Szimulációs játék	ceruzák, papírok, fakanál a tárcsához, mindenféle eszközök a teremből	P7 (Utazzunk együtt!) szókartyák

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, melléletek	
				Diák	Pedagógus
B)	Videofilmet tekintenek meg a vonatos közlekedés szabályairól, baleset- és veszélyhelyzeteiről. Beszélgetnek a látottakról. 25 perc	Képi gondolkodás Vizuális emlékezet Árnyalt nyelvhasználat	Frontális – beszélgetés		Videólejátszó, Sínek mentén, vonaton, biztonságban! video-kazetta

III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS

III. a) Hogy dolgoztam? Hogy dolgoztunk? Mit tudtam meg?

A)	A gyerekek értékelik saját munkájukat, a csoportt, a tanító segítségével összefoglalják a szerzett tapasztalatokat. 10 perc	Önismeret Önkritika A másik szempontjának figyelembe vétele	Kooperatív- beszélgetőkör		
----	--	---	------------------------------	--	--

Mellékletek

P1 BESZÉLGETÉS

A nóta meghallgatása után arról beszélgetünk a gyerekekkel, hogy a dal nem létező közlekedési eszközről szól. Más is ki tud találni olyan nem létező közlekedési eszközt, amellyel gyorsabban tudunk eljutni valahova, mint gyalog. Volt idő, amikor kerék pár sem létezett (sőt kerék se), autó se, repülő se – valaki kitalálta, megtervezte, mások elkészítették.

P2 FANTÁZIAJÁTÉK

Most ti találjatok ki olyan járművet, amilyen még nem létezik; és rajzoljátok le!

Amíg rajzolnak, helyezzük el a táblán ezt a három szókérdést: szárazföld, levegő, víz.

Mondhatjuk például: Mutasd be a többieknek a járművedet! Hol közlekedik? Elhelyeztetjük a táblán a képeket a megfelelő szókérdés alatt. Hova utaznál vele? Az közel van vagy távol? Kiket vinnél magaddal? Elférnétek benne?

P3 CSOPORTOSÍTÁS

Minden indokolt csoportosítást (képzeletbeli és létező, földön, vízben, szárazföldön közlekedő stb.) elfogadunk. Ha a gyerekek nem csoportosítanak így, állapítsa meg a tanító, hogy vannak olyan járművek, amelyeket elsősorban rövidebb (kerékpár) és olyanok, amelyeket hosszú utakra használunk (repülő). (Persze biciklivel is meg lehet kerülni a Földet, mégis...)

Ide illő szövegeket a Usborn enciklopédia gyerekeknek című könyvbentálálhatunk.

P4 MIVEL UTAZUNK?

Ha rendelkezünk különböző járművek jellegzetes hangját megszólaltató kazettával, akkor szóbeli instrukció helyett használhatjuk.

A járműveket „befogadóképességük” sorrendjében nevezzük meg. Kezdjük azzal, amivel a legkevesebben tudnak utazni, így a különböző járműveken való utazáshoz egyre nagyobb utazó csoportot tudnak a gyerekek alakítani. A biciklizésnél egyenként, legfeljebb ketten-hárman (tandemben) utaznak együtt; az autóval utazásnál négyen, hatan stb. Minden egyes járművel való utazás után röviden beszéljük meg, hányan is utazhatnak egyetlen járművel egyszerre. Nem a befogadóképesség pontos megjelölése, hanem a *különbségek érzékelte* a cél. (Úgysem tudjuk pontosan, hogy mekkora különböző méretű hajók, repülőök befogadóképessége.) Állapítsuk meg, melyek azok a járművek, amikbe az egész osztály beférhet.

P5 MENNYI IDŐ ALATT ÉRÜNK ODA?

Minden csoport számára kijelölünk egy adott távolságot, lehetőleg ugyan akkorát. Az egyik végét a lakóhelyünkről nevezzük el, a másiknak egy nagyobb város nevét adhatjuk. Ezt együtt is kiválaszthatjuk Magyarország térképéről. Érdekes az egyes csoportok számára a teremben különböző célállomásokat kiválasztani, így induláskor eloszlanak a rendelkezésre álló térben (teremben, udvaron), hiszen nem azonos irányban indulnak.

Megbeszéljük, melyik jármű milyen sebességgel képes haladni, melyik a leglassabb, melyik a leggyorsabb. A csoport tagjai egymás mellett felsorakoznak, hogy megtegyék a járműveikkel az adott távolságot. A gyerekek a közlekedési eszközökkel a kezükben azok sebessége szerint állnak sorba: gyalogos <kerékpár <autó = autóbusz <repülő. Egyszerre indulnak, vagy indítanak.

A járművel való utazást imitálhatják saját testükkel vagy játékokkal, például a gyalogos egy kis bábuval lépeget, a kerékpáros pici játékkerékpárt tol; az autós lendkerekes autót gurít (azért lendkerekeset, mert annak a sebessége nem lesz gyorsabb a repülőmodellénél). Az autóbuszsal közlekedő kis buszt gurít, a repülő röpteti a repülőjét. A játékok esetében ne siessünk, hagyjunk időt arra, hogy kipróbálhassák egymás járműveit!

Tisztázzuk, hogy a gyalogos nem közlekedési eszköz! Meg is számolhatják, hogy amíg a gyalogos célba ér, addig melyik közlekedési eszköz hányszor teszi meg az utat oda-vissza. Megfogalmazzuk, hogy a kerékpáros a leglassúbb és a repülő a leggyorsabb. Észrevetjük, hogy a befogadóképességnél is hasonló volt a helyzet.

P6 MIÉRT TALÁLTÁK FEL?

Mit gondoltok, miért találta ki az ember a közlekedési eszközöket? (Ezért szerepelt a gyalogos is a kísérletben.)

Mit gondoltok, honnan vette a példát a repülőhöz? És a hajóhoz? Minden csoport minden tagja egy kis szöveget kap. Olvasd el a szöveget! Olvasd fel a csoportod tagjainak a szöveg lényegét, vagy mondd el a többieknek, ami a legérdekesebb volt benne!

P7 UTAZZUNK EGYÜTT!

Csoportszervezés: kalapból húzzanak cédulát, busz vagy vonat lesz rajta. Nagyobb osztálylétszámnál több csoportot érdemes szervezni. Ebben az esetben érdemes a végén megbeszélni, hogy miben voltak hasonlóak és különbözőek a játékok.

A csoportok szempontokat kapnak a felkészüléshez: menetrend, jegyváltás, jegyellenőrzés, jegykezelés, az utazás szabályai (például: Kihajolni veszélyes!), helyes és helytelen viselkedést is mutassanak be. A játék végén beszéljék meg, mi volt helyes viselkedés, mi nem. Ha van idő, próbálják megoldani a helytelen viselkedésből adódó problémákat, és játsszák el a helyes megoldást.

Utazás vonattal: jegy, tárcsa, kalauz, diákigazolvány, jegyeladó, mozdonyvezető, utasok, bakter, büfékocsi.

Utazás autóbuszsal: sofőr, jegyvásárlás a buszon, utasok, ellenőrök érkezése, leszállás jelzése.

A gyerekek saját ötleteik alapján szabadon bővíthetik az esemény-sort.